

בבית המשפט העליון

רע"א 1367/17

לפני: כבוד השופטת א' חיות

המבקשים: 1. בלולו שמעון
2. בלולו אסתר

נ ג ד

המשיבה: היחידה הארצית לשומה - מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל
אביב (השופטת י' סרוסי) מיום 11.12.2016 בע"מ 50109-
08-16

בשם המבקשים: עו"ד ערן ערבה
בשם המשיבה: עו"ד עמנואל לינדר

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת י' סרוסי) מיום 11.12.2016 אשר קיבל את בקשת המשיבה לפי סעיף 194 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה) להטיל עיקולים על רכושם של המבקשים לשם הבטחת גביית מס מידם.

1. ביום 6.9.2015 הוגש כתב אישום נגד המבקש 1 (להלן: המבקש) ואחרים לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (ת"פ 13268-09-15; להלן: ההליך הפלילי), בגין עבירות מס ומרמה. התשתית העובדתית מפורטת בהרחבה בפסק-דינו של בית המשפט המחוזי (בפסקאות 12-17), ועל כן נציין בתמצית כי כתב האישום מייחס למבקש העברת כספים במרמה לגורמים עברייניים באמצעות חברה שבבעלותו. במסגרת ההליך הפלילי הגישה המדינה בקשה לתפיסת נכסים של המבקש נוכח כוונה עתידית לעתור לחילוט נכסים שנתפסו בחזקתו (צ"ל 15-09-19545; להלן: הבקשה לתפיסת הנכסים). בהחלטתו מיום 25.9.2016 בהליך הפלילי בחן בית המשפט המחוזי את התשתית

הראייתית ששימשה בסיס לבקשה לתפיסת הנכסים ולכתב האישום וקבע, בין היתר, כי:

"[...] מכלול ההיבטים הקשורים לחוקיות ההתנהלות שפורטה בכתב האישום יתברר לעומקו במסגרת ההליך העיקרי, אולם כבר בשלב זה ניתן להצביע על קשיים בתיזה ששורטטה על ידי המבקשת, ומכאן – שיש לכך השלכה על מידת הפגיעה בקניינו של המבקש, גם אם מדובר בסעדים זמניים.

בהינתן הקשיים האמורים, לא ראיתי להתייחס בשלב זה לסכומי המרמה הנטענים, ונושא זה ילובן בישיבה נפרדת [...]"

2. לצד ההליך הפלילי שננקט נגד המבקש ואחרים, כאמור, הוציאה המשיבה למבקשים שומה לפי סעיף 194 לפקודה לשנות המס 2010-2013 על סך 8.8 מליון ש"ח (נכון ליום 16.8.2016) והודעה על המס לפי השומה הומצאה למבקשת 2, רעיית המבקש, ביום 8.9.2016. משלא שולם המס ולא הומצאה ערובה להנחת דעתה של המשיבה, היא עתרה לבית המשפט המחוזי ביום 22.8.2016 בבקשה לעקל את נכסי המבקשים בהתאם לסעיף 194(ג) לפקודה, לשם הבטחת תשלום מס על-פי השומה שהוצאה להם. בו ביום נתן בית המשפט המחוזי צו עיקול במעמד צד אחד, וביום 5.10.2016 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי הגיעו להסכמה שלפיה יוסרו העיקולים שהוטלו על חשבונות הבנקים של המבקשים עד להכרעה סופית בבקשה.

3. בפסק דין מפורט קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת המשיבה וקבע כי אכן קיים חשש ממשי לסיכול גביית המס מהמבקשים, ודחה את טענתם כי המשיבה הסתירה מבית המשפט את הגשת הבקשה לתפיסת הנכסים. בית המשפט הוסיף כי יש ממש בחששה של המשיבה מכשל בגביית המס או הכבדה ממשית אם יוסרו צווי העיקול וזאת נוכח דברים שאמר המבקש בחקירתו, נוכח עבירות המס המיוחסות לו ובהינתן התשתית הראייתית הקיימת בתיק. בית המשפט דחה את טענת המבקש כי מן המועד שבו הגישה המשיבה את הבקשה להטלת עיקולים ניתן ללמוד שהחשש לכישלון בגביית המס לא היה קיים לגביו בעבר. בית המשפט דן בהרחבה בסבירות השומה שהוצאה למבקש וקבע כי מדובר בשומה המבוססת דיה ונתמכת בחומר הראיות. בית המשפט דחה את טענת המבקש כי ההחלטה מיום 25.9.2016 בבקשה לתפיסת הנכסים תומכת בכך שאין די בראיות שהציגה המשיבה כדי להצדיק את הותרת העיקולים על-כנם וקבע כי השאלה העומדת לדיון בהליך הפלילי שונה מזו הקשורה בגביית המס. לבסוף נקבע כי מאזן הנוחות נוטה לטובת המבקשת שכן העיקולים נעשו

ברישום בלבד ואינם מונעים מן המבקשים את השימוש בנכסים, ומכל מקום נוכח הסכמת הצדדים הוסרו צווי העיקול מחשבונות הבנק (למעט פקדונות וניירות ערך). בהקשר זה הוסיף בית המשפט וציין כי המבקשים לא טענו כי יש בכוונתם לבצע פעולה בנכסים המעוקלים וכי ככל שיחפצו לעשות כן בעתיד, יש באפשרותם להגיש בקשה להחרגת נכס מצווי העיקול.

למען שלמות התמונה יצוין כי נוכח פסק הדין נושא בקשת רשות הערעור התייטר הצורך להמשיך ולדון בבקשה לתפיסת נכסים שהוגשה בהליך הפלילי (ראו החלטות מיום 1.2.2017 ומיום 5.2.2017 שניתנו בגדר ההליך הפלילי).

5. בבקשת רשות הערעור דנן שבים המבקשים וטוענים כי פסק-דינו של בית המשפט המחוזי סייע למשיבה "לעקוף" את הכרעתו המסתמנת של בית המשפט בבקשה לתפיסת נכסים. המבקשים שבים ומעלים טענות כלפי סבירות השומה שהוצאה להם וכלפי קביעותיו של בית המשפט המחוזי בכל הנוגע לקיומו של חשש ממשי להברחת נכסים ולסיכול גביית המס אם יוסרו העיקולים.

6. המשיבה מצידה סומכת ידיה על פסק הדין של בית המשפט המחוזי וטוענת כי המסכת העבריינית המיוחסת למבקש, כפי שעולה מכתב האישום שהוגש נגדו, מעוררת מעצם טיבה חשש ממשי לכישלון גביית המס. המשיבה מדגישה כי חרף הרושם שמנסים המבקשים ליצור, לא התקבלה כל החלטה על שחרור תפוסים בהליך הפלילי והיא מוסיפה וטוענת כי השומה שהוצאה למבקשים סבירה, וכי מאזן הנוחות נוטה בבירור לטובתה.

7. דין הבקשה להידחות.

סעיף 194 לפקודה מסמיך את בית המשפט להורות על עיקול רכושו של נישום לבקשת פקיד השומה אם הנישום לא שילם את המס שבו חויב או לא נתן ערובה לתשלומו, וזאת על-מנת להבטיח את גביית המס. בקשה לפי סעיף 194 דומה, אפוא, במהותה לבקשה למתן סעד זמני והיא נבחנת על פי אותן אמות מידה. בבקשות מסוג זה נתון לערכאה הדיונית שיקול דעת רחב, וערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בו אלא במקרים חריגים (רע"א 3994/13 אבו לטיף נ' פקיד שומה יחידה ארצית, פסקה 9 (23.10.2013) (להלן: עניין אבו לטיף); אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי 914 (מהדורה שנים עשרה, 2015)). המקרה דנן אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים.

8. על פי הצווים שהוצאו למבקשים הם נדרשים לשלם מס בסך 8.8 מליון ש"ח (נכון ליום 16.8.2016) ובהיעדר ערובות לגביית המס, בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי הסרת העיקולים עשויה להכביד ואף לסכל את גבייתו. מנגד נתונה למבקשים אפשרות השימוש בנכסים שכן מדובר בעיקולים נעשו ברישום בלבד (השוו: עניין אבו לטיף, פסקה 11) והעיקולים על חשבונות הבנק של המבקשים הוסרו, בהסכמה. זאת ועוד - כפי שצוין בפסק הדין, פתוחה בפני המבקשים הדרך להגיש בקשה להחרגת נכס מצווי העיקול ככל שיחפצו בכך או לעתור להמרתו בערובה מתאימה (השוו: רע"א 7629/01 טולדנו נ' פקיד השומה נצרת (9.1.2002)). מאזן הנוחות נוטה, אפוא, לטובת המשיבה ודי בכך על מנת לדחות את הבקשה.

9. בקשת רשות הערעור נדחית, אפוא.

המבקשים יישאו בהוצאות המשיבה ובשכר טרחת עורך-דין בבקשה בסך של 10,000 ש"ח.

ניתנה היום, כ"ד בתמוז התשע"ז (18.7.2017).

ש ו פ ט ת